

Doktorda Almanca

Beim Arzt

«Ağrım var» demek doktoru yanıltabilir. Türkçede genel ifade yeterliken Almancada yer, süre ve tarz şart.

Doktorda kullanılan temel Almanca ifadeler şunlardır: Schmerzen, Termin, Rezept.

A2 · temel

8 bölüm · içindekiler

~13 dk okuma

13 soruluk test

Resimli ders >

Konuyu panoya as ↗

PDF indir ↓

İpucu: Almanca bir kelimeye dokun. Türkçesi çıkar, deftere kaydedersin, sonra Panom'da quiz'le sınarsın.

Anladım

Bölüm 01

00:10

Şu an: kapıdan girip söyleyeceğin üç cümle

KISAYOL



Ağrıyı iki yoldan söylersin: **isimle** — Ich habe Kopfschmerzen — ya da **fiille** — Mir tut der Kopf weh. Fiilli yolda **kişi Dativ** olur: mir, ihm, meiner Mutter.

Muayenehanede ilk konuştuğun kişi doktor değil, **resepsiyondaki görevli**. Ondan üç şey ister: adın, doğum tarihin ve **die Versichertenkarte** — sigorta kartın. Kartı daha o sormadan uzatırsan konuşmanın yarısı biter.

GÖREVLİ NE DER	NE DEMEK	SEN NE DERSİN
Ihre Versichertenkarte , bitte .	Sigorta kartınız lütfen .	Bitte schön . — kartı uzat
Waren Sie schon mal bei uns?	Daha önce bize geldiniz mi?	Nein , ich bin neu hier .
Ihr Geburtsdatum , bitte?	Doğum tarihiniz?	Der zwölfte Mai neunzehnhundertneunzig .
Bitte füllen Sie den Bogen aus .	Şu formu doldurun .	Ich verstehe das Formular nicht ganz . Können Sie mir helfen?
Nehmen Sie bitte im Wartezimmer Platz .	Bekleme odasına geçin .	Danke . — Sie werden aufgerufen = adın anons edilecek

İlk gidişte doldurduğun kağıdın adı **der Anamnesebogen**'dur: geçmiş hastalıklar, ameliyatlar, sürekli kullandığın ilaçlar, alerjiler. Bilmediğin kelimeyi boş bırakıp **doktora sor** — orada yanlış işaretlemek, boş bırakmaktan kötüdür.

Telefonla randevu alırken kalıp hep aynı: **Guten Tag, mein Name ist ... Ich hätte gern einen Termin.** Karşıdan gelen ilk soru neredeyse her zaman **Worum geht es denn?** — «konu ne?» Cevabın tek cümle olsun: **Ich habe seit einer Woche Rückenschmerzen.**

❗ Telefonda hızlı konuşurlar ve kesilirsin. İki cümleyi ezberle, yeter: **Können Sie das bitte langsamer sagen?** ve **Können Sie das bitte wiederholen?** Kapatmadan önce de teyit et: **Also am Dienstag um neun Uhr zwanzig, richtig?**

Bölüm 02 01:00

Bunu Türkçede zaten yapıyorsun

Türkçede «ağrıyan» sen değilsin — **organın**. «Başım ağrıyor» dersin, «ben ağrıyorum» demezsin. Almanca **weh tun** ile **tam olarak aynı şeyi** yapar: özne organdır, sen kenarda Dativ olarak durursun.

TÜRKÇE	ÖZNE KİM	ALMANCA
Başım ağrıyor .	baş — ben değil	Mir tut der Kopf weh .
Ayaklarım ağrıyor .	ayaklar — çoğul	Mir tun die Füße weh .
Oğlumun karnı ağrıyor .	karın — çocuk değil	Meinem Sohn tut der Bauch weh .
Ben ağrıyorum .	böyle demiyoruz	~~Ich tue weh.~~ — Almancada da yok

Fiil **organa göre** çekilir: tek organ **tut**, birden fazla organ **tun**. Türkçede «ayaklarım ağrıyor» diyoruz ama Almanca burada çoğulu görür — bu tek harf, cümleyi anadili gibi gösteren şeydir.

Aynı köprü hasta hissetmenin diğer kalıplarında da işliyor. Türkçede «üşüyorum / midem bulanıyor» derken kişiyi nasıl kenara alıyorsan, Almanca da **mir** ile alır:

❗ Dikkat: **Ich bin heiß** «ateşim var» demek değildir, bambaşka bir şey anlaşılır. Vücut hissi hep **mir ist ...** ile kurulur.

Bölüm 03 02:00

Nerede, ne zamandan beri, nasıl

Doktor senden hikaye beklemiyor. **Üç bilgi** bekliyor ve bu üçünü söylersen muayene rayına oturur: **wo** — neresi, **seit wann** — ne zamandan beri, **wie** — nasıl bir ağrı.

VÜCUT BÖLÜMÜ	«...SCHMERZEN» HÂLİ	CÜMLEDE
der Kopf — baş	Kopfschmerzen	Ich habe seit gestern Kopfschmerzen .
der Hals — boğaz	Halsschmerzen	Ich habe Halsschmerzen und kann kaum schlucken .
der Bauch — karın	Bauchschmerzen	Mir tut der Bauch weh .
der Rücken — sırt , bel	Rückenschmerzen	Ich habe Schmerzen im unteren Rücken .
der Zahn — diş	Zahnschmerzen	Ich habe starke Zahnschmerzen .

VÜCUT BÖLÜMÜ	«...SCHMERZEN» HÂLİ	CÜMLEDE
das Ohr — kulak	Ohrenschmerzen	Mein linkes Ohr tut weh .
der Magen — mide	Magenschmerzen	Ich habe Magenschmerzen nach dem Essen .
das Knie — diz	Knieschmerzen	Mein Knie tut weh , wenn ich laufe .
der Fuß — ayak	Fußschmerzen da olur ; konuşmada daha çok yandaki kalıp duyulur	Mir tun die Füße weh .

Kalıp basit: **bölüm + -schmerzen**. Ama her bölümde bu kalıp aynı doğallıkta durmuyor. Emin değilsen kaçış yolun hazır: **Ich habe Schmerzen im Fuß / in der Schulter / im Arm**. Bu cümle **her bölümle** çalışır.

Ne zamandan beri: **seit** ile ve **şimdiki zamanla** söylenir — ağrı hâlâ devam ettiği için Almanca burada geçmiş zaman kullanmaz.

- **seit heute Morgen** — bu sabahtan beri
- **seit gestern** — dününden beri
- **seit drei Tagen** — üç gündür (*Dativ çoğul: **Tagen***)
- **seit einer Woche** — bir haftadır
- **seit ungefähr zwei Monaten** — yaklaşık iki aydır

Nasıl bir ağrı: doktorun asıl merak ettiği kısım burası, çünkü teşhis çoğu zaman ağrının *cinsinden* çıkar. Beş sıfat yetiyor:

ALMANCA	NE DEMEK	ÖRNEK CÜMLE
stechend	saplanır gibi	Der Schmerz ist stechend .
dumpf	künt , ağır	Es ist ein dumpfer Schmerz .
ziehend	çeker gibi	Es zieht bis ins Bein .
brennend	yanar gibi	Es brennt beim Wasserlassen .
pochend	zonklar gibi	Der Kopf pocht .

Şiddet sorulursa ölçek kullanılır: **Wie stark sind die Schmerzen auf einer Skala von eins bis zehn?**

Cevabın tek kelime olabilir — **Etwa sieben**. Ya da hazır sıfatlar: **leicht** (hafif) • **stark** (şiddetli) • **unerträglich** (dayanılmaz).

REKLAM

Doktorun soracağı sorular — ve refleksiv fiiller

Muayenedeki sorular **neredeyse sabittir**. Listeyi bir kez okuduğunda odada duyduğun şey sürpriz olmaktan çıkıyor.

DOKTOR	NE DEMEK	CEVABIN
Was fehlt Ihnen?	birebir «neyiniz eksik» — «şikayetiniz ne»	Ich habe seit drei Tagen Halsschmerzen .
Wo tut es weh?	Neresi ağrıyor?	Hier , im unteren Rücken .
Seit wann haben Sie die Beschwerden?	Şikayetler ne zamandan beri?	Seit ungefähr einer Woche .
Haben Sie Fieber?	Ateşin var mı?	Ja , gestern hatte ich 38 , 5 .
Nehmen Sie Medikamente?	İlaç kullanıyor musun?	Nein , im Moment nicht .

die **Beschwerden** kelimesini not al: doktor «ağrı» yerine çoğu zaman bunu kullanır ve **hep çoğuldur**. «Şikayetler» demektir — ağrı, bulantı, yorgunluk, hepsi.

DOKTOR	NE DEMEK	CEVABIN
Sind Sie gegen etwas allergisch?	Alerjin var mı?	Ja , gegen Penicillin .
Tut das weh , wenn ich hier drücke?	Buraya bastırınca acıyor mu?	Ja , genau da . / Nein , das geht .
Machen Sie bitte den Oberkörper frei .	Üstünüzü çıkarın .	cevap yok — yaparsın
Atmen Sie tief ein ... und aus .	Derin nefes alın... verin .	cevap yok — yaparsın

Bu odadaki fiillerin çoğu **refleksiv**: Türkçede eki fiilin içine gömdüğümüz şeyi (*yaralan-dım, üşüt-tüm*) Almanca ayrı bir kelimeyle söyler — **mich, sich**.

FiİL	CÜMLEDE	TÜRKÇESİ
sich fühlen	Wie fühlen Sie sich? — Ich fühle mich schwach .	Nasıl hissediyorsun? — Halsiz hissediyorum .
sich verletzen	Ich habe mich am Knie verletzt .	Dizimi yaraladım .
sich erkälten	Ich habe mich erkältet .	Üşüttüm .
sich übergeben	Ich habe mich zweimal übergeben .	İki kez kustum .
sich ausruhen	Sie müssen sich ausruhen .	Dinlenmeniz gerek .
sich hinlegen	Legen Sie sich bitte hin .	Uzanın lütfen .
sich krankmelden	Ich muss mich krankmelden .	İşe hasta bildirimi yapmalıyım .

Zamir kişiye göre değişir: **ich** → **mich** · **du** → **dich** · **er/sie** → **sich** · **wir** → **uns** · **Sie** → **sich**. Doktor sana **Sie** diye hitap ettiği için odada en çok duyacağın biçim **sich**'tir.

✓ **Wie fühlen Sie sich heute?**

Bugün kendinizi nasıl hissediyorsunuz?

✓ **Ich fühle mich seit gestern besser, aber ich bin noch schwach.**

Dünden beri daha iyiyim ama hâlâ halsizim.

Bölüm 05

04:20

Yanlış yapılan iki yer



TUZAK 1

weh tun'da kendini özne yapmak

En sık hata bu ve doktorun kafasını gerçekten karıştırıyor. **weh tun** ile **ağrıyan şey öznedir**, sen Dativ zamirisin.

✗ **Ich tue Kopf weh.**

Türkçeden birebir çeviri — Almancada böyle bir cümle yok.

✗ **Mich tut der Kopf weh.**

Doğru fiil, yanlış hâl. Akkusativ değil Dativ olmalı.

✓ **Mir tut der Kopf weh.**

Başım ağrıyor.

✓ **Ich habe Kopfschmerzen.**

Aynı anlam, isimli yol. Emin olmadığın anda bunu kullan.

İki yolu **birbirine karıştırma**: ~~Ich habe Kopfschmerzen weh~~ diye bir şey yok. Ya **haben + ...schmerzen**, ya **Dativ + tut ... weh**.



TUZAK 2

seit ile geçmiş zamana kaçmak

Türkçede «üç gündür ağrıyordun» demek mümkün. Almanca, ağrı **hâlâ sürüyorsa** şimdiki zamanda kalır. Bir de **seit** Dativ ister: çoğul isimler sonuna **-n** alır.

✗ **Ich hatte seit drei Tagen Fieber.**

Bu «artık geçti» demektir — doktor tedaviyi ona göre kurar.

✗ **Ich habe seit drei Tage Fieber.**

Zaman doğru, hâl yanlış: seit + Dativ.

✓ **Ich habe seit drei Tagen Fieber.**

Üç gündür ateşim var — ve hâlâ sürüyor.

YALIN HÂL	SEİT İLE	NOT
drei Tage	seit drei Tagen	çoğul Dativ -n
zwei Wochen	seit zwei Wochen	zaten -n ile bitiyor
eine Woche	seit einer Woche	die → der/einer
ein Monat	seit einem Monat	der → dem/einem

❗ Küçük bir ayrım daha: **Ich bin krank** ile **Ich habe mich krankgemeldet** aynı şey değil. Birincisi bir durum, ikincisi **işverene resmî bildirim**. Patronuna sadece «hastayım» demek yetmez, bildirimi yapman gerekir.

Bölüm 06

05:20

Kimsenin söylemediği kısım: önce Hausarzt, sonra Facharzt

Türkiye'den gelen refleks şudur: dizin ağrıyorsa ortopediye, miden ağrıyorsa dahiliyeye gidersin. Almanya'da sistem **tek kapıdan** işler ve o kapının adı **der Hausarzt** — aile hekimin.

- **Hausarzt** = ilk durak. Dosyan orada tutulur, sevkleri o yazar, raporu o verir.
- **Facharzt** = uzman: **Orthopäde** • **Hautarzt** • **HNO** (kulak-burun-boğaz) • **Neurologe** • **Kardiologe**.

- Yasal olarak bir uzmana doğrudan gidebilirsin — ama muayenehane telefonda ilk soruyu sorar: **Haben Sie eine Überweisung?**
- **Überweisung** ile randevu kuyruğu farklı işler; Hausarzt'ın notu «bu vaka bekleyemez» diyorsa daha erken sıra bulabilirsin.
- Genelde doğrudan gidilenler: **Zahnarzt • Augenarzt • Frauenarzt • Kinderarzt.**

Bunun bir de sana yarayan tarafı var: Hausarzt **senin dosyanı bilen tek kişi.**

Almanca yetmediğinde en çok işine yarayacak insan da odur, çünkü seni tanır ve acele etmez. Bu yüzden Almanya'ya taşındıktan sonraki ilk işlerden biri şudur: **bir Hausarzt bul ve kaydını yaptır** — hasta olmadan önce.

İkinci söylenmeyen şey: **kime, ne zaman gidilir.** Almanya'da acil servis gerçekten acil içindir; akşam veya hafta sonu doktor lazımsa ayrı bir hat vardır.

DURUM	NEREYE	ALMANCA ADI
Hayati tehlike	112	der Notruf
Akşam / hafta sonu , ama acil servislik değil	116117	der ärztliche Bereitschaftsdienst
Randevu bulamıyorsun	116117	die Terminservicestelle
Randevusuz , aynı gün	muayenehanenin açık saati	die offene Sprechstunde

Kapıdaki tabelaya bak: **Sprechzeiten** = muayene saatleri, **Telefonzeiten** = telefonun açıldığı saatler. İkisi çoğu yerde **farklıdır** ve telefon saati dışında kimse açmaz.

❶ Küçük bir ayrıntı ama insanları şaşırtıyor: resepsiyondaki kişi hemşire değildir, mesleğin adı **MFA — Medizinische Fachangestellte**'dir. Ona **Schwester** diye

seslenmek eskimiş bir alışkanlıktır; **Entschuldigung ...** ya da soyadıyla **Frau ...** demek her yerde doğru.

Bölüm 07

06:30

Çıkarken hangi kağıt: Überweisung • Rezept • Krankschreibung

Muayene bitti, doktor bir şey uzatıyor ya da uzatmıyor. Burada **doğru kelimeyi istemek** senin işin — istemezsen bazı kağıtlar kendiliğinden gelmez.



TUZAK 3

Patrona reçete götürmek

Üç kağıdın üçü de «doktorun verdiği kağıt» olduğu için karışıyor. Ama **üçü üç ayrı yere** gider: sevk uzmana, reçete eczaneye, rapor işverene.

✗ **Ich brauche ein ~~Rezept~~ für meinen Chef.**

Reçete ilaç içindir — patronun eline hiçbir işe yaramayan bir kağıt geçer.

✓ **Ich brauche eine **Krankschreibung** für meinen Arbeitgeber.**

İşverenim için istirahat raporuna ihtiyacım var.

✓ **Wie lange bin ich krankgeschrieben?**

Kaç gün raporluyum?

Raporun resmî adı **die Arbeitsunfähigkeitsbescheinigung**'dur, herkes kısaca **AU** der. Bugün rapor sigortana **elektronik** gider (**eAU**), sana da bir nüsha verilir — o nüshayı işverene ulaştırmak **senin sorumluluğun**. Eski nesil hâlâ **der gelbe Schein** (sarı kağıt) diyor; artık kağıt sarı olmasa da adı kaldı.

Raporun **ne zaman** gerektiği iş sözleşmesine göre değişir: bazı işverenler ilk günden ister. Sözleşmene bir kez bak, hasta olduğun sabah bakmak zorunda kalma. Ve hasta olduğunda önce **haber ver: Ich bin krank und kann heute nicht kommen. Ich gehe zum Arzt und schicke Ihnen die Krankmeldung.**

Eczanede konuşma kısa: **Ich möchte dieses Rezept einlösen.** — «bu reçeteyi kullanmak istiyorum». Reçete kartına yüklendiyse cümle daha da kısalıyor: **Ich habe ein E-Rezept.** ve kartı uzatırsın.

KUTUNUN / PROSPEKTÜSÜN ÜSTÜNDE	NE DEMEK	PRATİKTE
Einnahme • einnehmen	alım • ilacı almak	ilaçlar nehmen değil einnehmen ile alınır
Dosierung: 1-0-1	doz: sabah 1, öğlen 0, akşam 1	üç kutu = sabah, öğlen, akşam
vor / nach dem Essen	yemekten önce / sonra	zu den Mahlzeiten = yemekle birlikte
auf nüchternen Magen	aç karnına	genelde sabah, kahvaltıdan önce
mit ausreichend Flüssigkeit	bol sıvıyla	unzerkaut = çiğnemen
Nebenwirkungen	yan etkiler	Gegenanzeigen = kullanılmaması gereken durumlar
rezeptpflichtig • rezeptfrei	reçeteli • reçetesiz	Ist das rezeptfrei? diye sorabilirsin

Almanya'da her ilaç reklamının sonunda duyduğun o hızlı cümle de buradan gelir: **Bei Risiken und Nebenwirkungen lesen Sie die Packungsbeilage und fragen Sie Ihren Arzt oder Apotheker.** Bir kere anladığında bir daha kaçırmıyorsun.

Eczanede işine yarayacak iki soru daha: **Haben Sie etwas gegen Husten?** — «öksürüğe bir şey var mı?» ve **Wie oft muss ich das nehmen?** — «bunu ne sıklıkla almalıyım?» Cevap büyük ihtimalle şu kalıpla gelir: **Dreimal täglich eine Tablette, nach dem Essen.**

REKLAM

728 × 90

Bölüm 08

07:30

Bu hafta ne yapacaksın

Doktor cümlesi sınavda değil, **kapıda** lazım oluyor — o yüzden ezber değil, refleks kurulacak. Günde beş dakika:

- Kendi «üç dakikanı» yaz: **Ich habe seit ... Schmerzen im/in der ... Der Schmerz ist ...** Üç boşluğu kendi durumunla doldur, sesli oku.
- Aynı şikayeti **iki yoldan** kur: bir kez **Ich habe ...schmerzen**, bir kez **Mir tut ... weh**. Dativ zamirini doğru koyduğunu kontrol et.
- Beş vücut bölümü seç, her biri için tek cümle yaz — çoğul olanlarda fiili **tun** yaptığını gör: **Mir tun die Augen weh**.
- Telefon provası: **Guten Tag, mein Name ist ... Ich hätte gern einen Termin. — Worum geht es? — Ich habe seit ...** Bu diyalogu üç kez yüksek sesle söyle.
- Evdeki bir ilaç kutusunu eline al ve üstündeki cümleyi çevir. Bilmediğin üç kelimeyi yaz — bir sonraki kutuda aynı kelimeler çıkacak.

❶ Bir sonraki adım **Dativ fiiller**: **weh tun** yalnız değil — **helfen • gefallen • passen • schmecken** de aynı mantıkla çalışıyor. Konuşurken tıkanıp anlar için ise **«anlamadım» demenin doğru yolları** var.

İPUÇLARI

Testten önce bunları bil

Konunun çekirdeği üç satırda, altında Türkçeden çevirirken en sık düşülen yerler.

01

Ağrı Dativ'le anlatılır

Mir tut der Kopf weh —
ağrıyan şey özne, acıyı
çeken kişi Dativ. Ağrıyan
birden çoksa fiil çoğul olur:
Mir tun die Füße weh.

Mir tut der Kopf weh.

02

Durum kalıpları öznesizdir

Mir ist
schlecht/kalt/schwindelig
— hisseden Dativ'de durur.
Ich bin schlecht demek
«kötü biriyim» demektir;
kalıbı bozma.

Mir ist schlecht.

03

Süre: seit + Dativ

Şikâyetin ne zamandır
sürdüğü seit ile sorulur ve
söylenir; arkası Dativ çoğul
olur: seit drei Tagen.

Ich habe seit drei
Tagen Fieber.

04

Sevk ve rapor ayrı kağıtlardır

Uzmanla gitmek için die
Überweisung (sevk),
işverene vermek için die
Krankschreibung / AU
(rapor) alınır. İkisini
kariştirme.

eine Überweisung zum
Orthopäden

✗ Ich bin schlecht.

✓ Mir ist schlecht.

Durum kalıbı Dativ ister; özneli hâli
kişiliğini kötüler.

✗ Mir tut die Füße weh.

✓ Mir tun die Füße weh.

Ağrıyan şey öznedir; çoğulsa fiil de çoğul
çekilir: tun.

✗ ~~Ich habe seit drei Tage Fieber.~~

✓ Ich habe seit drei Tagen Fieber.

seit Dativ ister; çoğul Dativ **-n** alır: Tagen.

✗ ~~İşverene Überweisung göturdüm.~~

✓ İşverene Krankschreibung
(AU) götürölür.

Überweisung doktorlar arası sevtir; işveren
raporu AU'dur.

Bölüm 09 DİZ

Cümleyi kendin diz

Kelimelere dokun, doğru sırayla yerleştir. Almancanın en zor kısmı burası — ve seçenek şikkı yok, cümleyi **sen** kuruyorsun.

KELİMELERE DOKUN

KELİMELERE DOKUN

KELİMELERE DOKUN

Bölüm 09

08 : 20

Kendini dene

Cevaba dokun — neden öyle olduğunu birlikte görelim.

+7

Konuyu bitir: tam testi çöz

13 soru • süreli • sınav gibi • %60 ile konu biter



NOTLARIN

Bu konuya notun

Aklında kalsın istediğın kuralı, örneğı ya da soruyu yaz. Kendiliğinden kaydedilir ve Panom'da toplanır.

Notun

Örneğin: -ung ile biten her isim die.

REKLAM

728 × 250

GENAU ALMANCA — KURAL DEĞİL, ANLAŞILMA ANI.
GENAU · ÜCRETSİZ ALMANCA KÜTÜPHANESİ